

Toimitusjohtaja Minna Karhunen 5.2.2025:

Eivätkö kaikki vaikutukset kiinnosta – hankintalakilausuntoa pyydetään raajatulta joukolta

**Ei voi olla totta!
Hankintalain
uudistamista koskeva
lausuntopyyntö on
lähetetty Suomen
308 kunnasta
vain 42 kuntaan.**

Toimitusjohtaja Minna Karhunen

Saimme viestin kentältä. Viestissä ihmeteltiin, miten voi olla mahdollista, että vain osa kunnista ja kaupungeista on saanut lausuntopyynnön hankintalain uudistamiseen liittyen.

Myös me ihmettelemme!

Asiaa kysyttiin uudistusta valmistelevalta työ- ja elinkeinoministeriöltä. Sieltä vahvistettiin, että näin todella oli, ja että lausuntopyyntöjä lähettäessä kunnista tehtiin otanta, jossa huomioitiin eri kokoisia kuntia sekä kuntien maantieteellinen kattavuus. Tämä tarkoittaa, että Suomen 308 kunnasta lausuntopyynnön sai 42 kuntaa, ja 21 hyvinvointialueesta lausuntopyyntö lähetettiin neljälletoista.

Ei voi olla totta!

Hankintalain uudistaminen, etenkin siinä muodossa, jossa sitä nyt kaavaillaan muutettavaksi, vaikuttaisi jokaisen kunnan ja kaupungin palvelujen järjestämiseen perustavanlaatuisesti. Työryhmämietintöön on lisätty pykälä, joka rajoittaisi kuntien omien yhtiöiden käyttöä ja pakottaisi kunnat purkamaan hyvin ja laillisesti toimivia jäteyhtiöitään sekä muita kuntapalveluja tuottavia yhtiöitään.

Miten tällaisen lainvalmistelun yhteydessä voidaan olettaa, ettei kaikkia kuntia tarvitsisi kuulla?

Samanaikaisesti ministeriö on vieläpä todennut, että lausuntoaikana kerätään tärkeää tietoa hankintalain uudistamisen vaikutuksista, koska vaikutusarvioita ei tehty lain valmisteluaikana.

Miten lausuntojen perusteella laadittavasta vaikutusarviosta voisi tulla realistinen, jos siihen oikeasti vastaisi vain osa kunnista ja kaupungeista? Jokainen kunta on kuitenkin useamman, ellei kymmenien kuntaomisteisen yhtiön osaomistajana. Näiden yhtiöiden kautta järjestetään tärkeitä jäte-, ICT-, ateria- ja muita palveluja.

Luonnollisesti kaikki kunnat ja kaupungit saavat lausua lakiuudistukseen liittyen lausuntopalvelu.fi-alustalla, vaikka eivät olisi virallista lausuntopyyntöä vastaanottaneetkaan. On kuitenkin hyvin arveluttavaa, että vain osa kunnista on saanut lausuntopyynnön, ja näin ollen tiedon lausuntoaikataulusta, ja osa taas ei.

Lausuntoaika on hankintalain merkityksellisyyden huomioon ottaen jo valmiiksi lyhyt. Nyt kaikki, joita hankintalaki koskee, eivät ole saaneet tietoa asiaa valmistelevalta ministeriöltä.

Olisiko ministeriön syytä lähettää lausuntopyyntö aivan kaikkiin kuntiin ja kaupunkeihin, joita uudistus koskisi ja joiden vaikutusarvioita odottaa? Kannattaisiko lausuntoaikaa pidentää, jotta kaikki, myös ne, jotka saavat lausuntopyynnön jälkijunassa, ehtivät muodostaa kantansa sekä laatia vaikutusarvioitaan?

Onneksi tieto on tullut kunnille ajantasaisena Kuntaliitolta. Olemme pitäneet kuntia ajan tasalla hankintalain uudistamisen aikataulusta ja kehottaneet kaikkia arvioimaan uudistuksen vaikutuksia omalla alueellaan. Olemme [tukeneet kuntia tässä työssä](#) julkaisemalla oman lausuntoluonnoksemme ja laatineet tietopaketteja, mistä hankintalain uudistamisessa on oikein kyse.

Mutta kuuluuko kuntien vaikuttajajärjestön todella olla ainoa taho, joka varmistaa, että kaikille kunnille annetaan mahdollisuus vaikuttaa niitä

koskevaan lainsäädäntöön? Tällainen menettelytapa ei ole omiaan lisäämään enempää uskottavuutta hallituksen esitystä kohtaan kuin lujittamaan ministeriön ja kuntien välistä luottamusta.

Paistaako tuohtumus läpi? No ihan varmasti! Hankintalain valmistelu on hallitusohjelman valmistelusta lähtien ollut luokattoman huono näytelmä, jossa minkään ei pitäisi enää yllättää. Ja silti yllätyimme jälleen kerran.

Kehotamme kaikkia kuntia ja kaupunkeja lausumaan asiasta Lausuntopalvelu.fi -osoitteessa, vaikka lausuntopyyntö olisikin jäänyt saamatta.